

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

SPRENDIMAS

2026 m. spalio 16 d. Nr. 3R-1825 (2.13-1 E)

Vilnius

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) 2024-07-15 gavo [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Pareiškėja) 2024-07-14 skundą (reg. Inspekcijoje Nr. 1R-4643 (2.13 Mr)) dėl [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Skundžiamas asmuo) galimai neteisėtai vykdomo vaizdo stebėjimo. Taip pat Inspekcijai 2024-08-05 pateikta papildoma informacija (reg. Inspekcijoje Nr. 1R-5107 (2.13 Mr)) (toliau kartu – Skundas).

Skunde Pareiškėja nurodė, kad Skundžiamas asmuo ant savo gyvenamojo namo yra įrengęs vaizdo stebėjimo kamerą, galimai neteisėtai atlieka vaizdo stebėjimą. Pareiškėja nurodė, kad ši kamera yra nukreipta į šalia esančią gatvę ir į Pareiškėjai asmeninės nuosavybės teise priklausančią žemės sklypą ir namą (toliau – Pareiškėjos teritorija).

Pareiškėja prie Skundo pridėjo vaizdo kameros ir galimo vaizdo kameros stebėjimo lauko nuotraukas bei policijos komisariato nutarimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą.

Pareiškėja Inspekcijos prašo įpareigoti Skundžiamą asmenį nutraukti galimai neteisėtą Pareiškėjos teritorijos vaizdo stebėjimą.

Inspekcija, pagal savo kompetenciją išnagrinėjusi Pareiškėjos Skundą,

n u s t a t ė:

Inspekcija 2024-08-20 raštu Nr. 2R-4336 (2.13 Mr) kreipėsi į Skundžiamą asmenį su nurodymu pateikti informaciją įgyvendinant atskaitomybės principą.

Inspekcija 2024-09-20 raštu Nr. 2R-4816 (2.13 Mr) pakartotinai kreipėsi į Skundžiamą asmenį su nurodymu pateikti informaciją įgyvendinant atskaitomybės principą.

Inspekcija 2024-11-12 raštu Nr. 2R-5808 (2.13 Mr) pakartotinai kreipėsi į Skundžiamą asmenį su nurodymu pateikti informaciją įgyvendinant atskaitomybės principą.

Skundžiamas asmuo 2024-12-05 pateikė atsakymą (reg. Inspekcijoje Nr. 1R-7891 (2.13 Mr)) (toliau – Atsakymas).

Atsakyme Skundžiamas asmuo nurodė, kad vykdo vaizdo stebėjimą ir yra įsirengęs vieną vaizdo kamerą, kuri neturi priartinimo galimybės, tačiau leidžia keisti filmavimo laukus. Jis nurodė, kad į vaizdo stebėjimo lauką patenka ir jam nepriklausanti teritorija. Taip pat Skundžiamas asmuo pažymėjo, kad vaizdo stebėjimo kamera turi du vienu metu filmuojančius objektyvus. Skundžiamas asmuo taip pat paaiškino, kad vaizdo stebėjimo kamera gali saugoti paskutinių 7 dienų vaizdo medžiagą, o seniausia pagal fiksavimo datą vaizdo medžiaga automatiškai pakeičiama nauja.

Skundžiamas asmuo paaiškino, kad vaizdo stebėjimo kamerą įsirengė ir vaizdo stebėjimą pradėjo vykdyti 2024 metų birželio mėnesį. Vaizdo stebėjimą jis vykdo savo asmens ir turto saugumo tikslais. Skundžiamas asmuo nurodė, kad jo tvora periodiškai apgadinama eismo dalyviams atliekant apsisukimo manevrus, todėl vaizdo stebėjimu siekia surinkti įrodomąją medžiagą, kurią galėtų pateikti policijai ir draudimo bendrovėms. Skundžiamas asmuo taip pat nurodė, kad vaizdo stebėjimą

vykdo siekdamas užtikrinti savo asmeninį saugumą tamsiuoju paros metu ir jo sklype stovinčių automobilių saugumą.

Prie Atsakymo Skundžiamas asmuo pridėjo vaizdo kameros įrengimo vietos ir jos stebėjimo lauko nuotraukas. Vienoje iš pateiktų nuotraukų matoma įrengtos vaizdo kameros padėtis. Kitose trijose nuotraukose atitinkamai pateikiami vaizdo stebėjimo kameros stebimi vaizdo laukai. Vienoje iš šių nuotraukų pateikiamas nuolat filmuojamo lauko vaizdas, kitose dviejose – alternatyvūs filmavimo lauko vaizdai. Visose trijose nuotraukose pateikiamas abiejų kameros objektyvų vaizdas. Pirmojo objektyvo vaizdo laukas visose trijose nuotraukose išlieka pastovus, o antrojo objektyvo vaizdo laukas keičiasi. Į pirmojo objektyvo vaizdo lauką patenka dalis Pareiškėjos teritorijos – matoma Pareiškėjos sklypo dalis su automobiliu ir dalis Pareiškėjos namo. Antrojo objektyvo nuolatiniam filmavimui lauke matoma dalis Skundžiamo asmens sklypo, Skundžiamo asmens automobilis, dalis tvoros, gatvė ir dalis Pareiškėjos tvoros. Pirmajame alternatyviame antrojo objektyvo filmavimo lauke matoma tik Skundžiamo asmens sklypo dalis, automobilis, dalis tvoros ir nežymi gatvės dalis. Antrajame alternatyviame antrojo objektyvo filmavimo lauke matoma Skundžiamo asmens sklypo dalis su maža automobilio dalimi, taip pat dalis Skundžiamo asmens tvoros, dalis gatvės ir nežymus Pareiškėjos teritorijos fragmentas.

Dėl vaizdo stebėjimo teisėtumo

Asmens duomenų (taip pat ir vaizdo duomenų) tvarkymą reglamentuoja BDAR¹ ir ADTAJ². Pagal BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punktą BDAR netaikomas asmens duomenų tvarkymui, kai duomenis tvarko fizinis asmuo, užsiimdamas išimtinai asmenine ar namų ūkio veikla, tačiau pažymėtina, kad ši išimtis turi būti aiškinama siaurai, kaip numatanti tik tokią veiklą, kuria privatūs asmenys užsiima neperžengdami privataus ar šeimos gyvenimo ribų <...>³. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, nagrinėdamas klausimą dėl namų ūkio išimties taikymo esant situacijai, kai vaizdo stebėjimo sistema, kurią fizinis asmuo įrengė ant savo šeimos namo, siekdamas apsaugoti namo savininkų šeimos turtą, sveikatą ir gyvybę, daromi įrašai nuolatinio įrašymo įrenginyje, apima ir viešosios erdvės stebėjimą, konstatavo, jog vaizdo stebėjimas, apimantis, net jei tik iš dalies, viešąją erdvę ir todėl yra nukreiptas į tokiu būdu duomenis tvarkančio asmens privačios sferos išorę, jis negali būti laikomas išimtinai „asmenine ar namų ūkio veikla“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 95/46 3 straipsnio 2 dalies antrą įtrauką (šiuo atveju pagal BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punktą)⁴.

Apibendrinant Gairėse dėl vaizdo stebėjimo pateiktas nuostatas bei teismų praktiką, darytina išvada, kad tuo atveju, jeigu į vaizdo kamerų stebėjimo lauką patenka bent dalis viešosios erdvės ar kaimynystėje esančio turto, laikytina, kad toks stebėjimas peržengia asmens, vykdančio vaizdo stebėjimą, privačios teritorijos ribas, todėl BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punkte įtvirtinta išimtis nėra taikoma ir BDAR reikalavimai turi būti taikomi visa apimtimi.

Nagrinėjamu atveju iš Skundo nagrinėjimo metu gautos medžiagos nustatyta, kad į Skundžiamo asmens vykdomo vaizdo stebėjimo apimtį patenka ne tik Skundžiamam asmeniui priklausanti teritorija, bet ir dalis Pareiškėjos teritorijos bei dalis viešosios erdvės - gatvės. Taigi BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punkte įtvirtinta išimtis šiuo atveju netaikytina, o Skundžiamas asmuo, kaip duomenų valdytojas, turi pagrįsti vykdomo vaizdo stebėjimo teisėtumą.

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)

² Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas

³ Europos duomenų apsaugos valdybos 2020-01-29 Gairės 3/2019 dėl asmens duomenų tvarkymo naudojant vaizdo prietaisus (toliau – Gairės dėl vaizdo stebėjimo), 12 p.

⁴ ESTT 2014 m. gruodžio 11 d. sprendimas byloje [VARDAS PAVARDĖ] (C-212/13, ECLI:EU:C:2014:2428)

Vadovaujantis BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktu, duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu tvarkyti duomenis būtina siekiant teisėtų duomenų valdytojo arba trečiosios šalies interesų, išskyrus atvejus, kai tokie duomenų subjekto interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės, dėl kurių būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą, yra už juos viršesni.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas 2023 m. liepos 4 d. sprendime byloje „*Meta prieš Bundeskartellamt*“, C-252/21 dėl 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 6 straipsnio 1 dalies f punkto, kaip asmens duomenų tvarkymo teisinio pagrindo vertinimo yra nurodęs, jog nurodytame punkte numatytos trys asmens duomenų tvarkymo teisėtumo kumuliacinės sąlygos: pirma, tvarkyti asmens duomenis reikia dėl teisėtų interesų, kurių siekia duomenų valdytojas arba trečiasis asmuo, antra, asmens duomenis tvarkyti būtina siekiant įgyvendinti nustatytą teisėtą interesą, ir, trečia, asmens, kurio duomenys turi būti apsaugoti, interesai ar laisvės bei pagrindinės teisės nėra viršesni už duomenų valdytojo ar trečiojo asmens teisėtą interesą. Taigi, siekiant teisėtai vykdyti vaizdo stebėjimą, privalu tenkinti visas tris nurodytas sąlygas, be kita ko, gairėse dėl vaizdo stebėjimo yra išaiškinta, kad prieš sumontuodamas stebėjimo vaizdo kameromis sistemą duomenų valdytojas visada turėtų kritiškai įvertinti, ar ši priemonė yra tinkama norint pasiekti norimą tikslą ir, antra, ar ji yra būtina nustatytiems tikslams pasiekti.

Nagrinėjamu atveju Skundžiamas asmuo Inspekcijai paaiškino, kad jo įrengta vaizdo stebėjimo kamera skirta jo asmeniniam ir turto saugumui užtikrinti bei turto apgadinimo faktui užfiksuoti. Pažymėtina, kad duomenų valdytojo interesas gali būti pripažįstamas teisėtu, jeigu jis neprieštarauja Europos Sąjungos ar valstybės narės teisei, yra aiškiai ir tiksliai apibrėžtas, taip pat yra realus ir aktualus, o ne hipotetinis ar galintis atsirasti tik ateityje⁵.

Inspekcija, įvertinusi Skundžiamo asmens pateikto Atsakymo turinį, sprendžia, kad jo siekis apsaugoti save, savo tvorą, automobilius ir kitą turtą bei užfiksuoti galimus turto apgadinimo atvejus neprieštarauja teisei ir yra pakankamai aiškiai apibrėžtas. Šis interesas taip pat laikytinas realiu ir aktuali, nes Skundžiamas asmuo nurodė ankstesnius periodinius tvoros apgadinimus ir žalą padariusių eismo dalyvių pašalinimą. Todėl nurodytas siekis laikytinas teisėtu interesu, galinčiu sudaryti pagrindą tvarkyti asmens duomenis pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą, jeigu tenkinamos ir kitos šiame punkte nustatytos sąlygos.

Vis dėlto teisėto intereso buvimas savaime nesudaro pagrindo remtis BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktu. Duomenų tvarkymas taip pat turi būti būtinas nustatytam teisėtam interesui pasiekti, todėl turi būti įvertinta, ar to paties tikslo negalima pasiekti kitomis, duomenų subjekto interesus, pagrindines teises ir laisves mažiau ribojančiomis priemonėmis. Skundžiamo asmens paaiškinimai pagrindžia poreikį stebėti jam priklausančią sklypą, automobilius, tvorą ir tiek gatvės, kiek objektyviai būtina galimiems tvoros apgadinimams bei juos padariusiems eismo dalyviams užfiksuoti. Tačiau pirmojo objektyvo vaizdo laukas yra fiksuotas ir jį nuolat patenka Pareiškėjos teritorijos dalis. Skundžiamas asmuo nepaaiškino, kuo būtent šio objektyvo naudojimas ir nuolatinis nurodytos Pareiškėjos teritorijos fiksavimas yra būtini jo nurodytiems tikslams pasiekti. Be to, pateikti alternatyvūs antrojo objektyvo vaizdo laukai rodo, kad Skundžiamo asmens sklypą, automobilį, tvorą ir su galimu jos apgadinimu susijusią gatvės dalį galima stebėti gerokai mažesne apimtimi nefiksuojant Pareiškėjos teritorijos. Atsižvelgdama į tai, Inspekcija sprendžia, kad Skundžiamas asmuo nepagrindė pasirinktos vaizdo stebėjimo apimties būtinybės, nes jo nurodyti tikslai gali būti pasiekti mažiau Pareiškėjos privatumą ribojančiomis techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis.

Be to, net ir vertinant interesų pusiausvyrą, Skundžiamo asmens interesas nepateisina nuolatinio Pareiškėjos teritorijos dalies fiksavimo pirmuoju objektyvu. Toks stebėjimas vykdomas

⁵ Europos duomenų apsaugos valdybos 2024-10-08 Gairės 1/2024 dėl asmens duomenų tvarkymo remiantis BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktu (toliau – Gairės dėl teisėto intereso), 8 p.

nuolat ir sudaro galimybę nustatyti su Pareiškėjos buvimu jos gyvenamojoje teritorijoje susijusias aplinkybes, įskaitant jos atvykimą ir išvykimą. Nors vaizdo medžiaga saugoma ribotą laiką laikmenoje ir nėra perduodama į išorines saugyklas, šios aplinkybės savaime nepagrindžia perteklinės stebėjimo apimtys, kai nustatytą asmens ir turto apsaugos tikslą galima pasiekti mažiau Pareiškėjos interesus, pagrindines teises ir laisves ribojančiomis priemonėmis. Todėl šia apimtimi Pareiškėjos interesai, pagrindinės teisės ir laisvės yra viršesni už Skundžiamo asmens teisėtą interesą.

Remiantis nurodytomis aplinkybėmis, darytina išvada, kad BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktas nesudaro teisinio pagrindo Skundžiamo asmens vykdomam vaizdo stebėjimui ta apimtimi, kuria pirmuoju objektyvu nuolat ir be įrodyto būtinumo fiksuojama Pareiškėjos teritorijos dalis. Skundžiamam asmeniui nepagrindus kitos BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytos šios apimtys asmens duomenų tvarkymo sąlygos, toks Pareiškėjos asmens duomenų tvarkymas laikytinas neteisėtu. Atsižvelgiant į tai, Skundas pripažįstamas pagrįstu.

Dėl skiriamų poveikio priemonių

Vadovaujantis ADTAJ 31 straipsnio 2 dalies 1 punktu, tuo atveju, kai skundas ar jo dalis pripažįstama pagrįsta, Inspekcija motyvuotai teikia duomenų valdytojui ir (ar) duomenų tvarkytojui nurodymus, rekomendacijas ir (ar) taiko kitas BDAR 58 straipsnio 2 dalyje, ADTAJ 33 straipsnyje ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, nurodytas priemones <...>. Sprendžiant dėl poveikio priemonių taikymo, aktualiu laikytinas BDAR preambulės 129 punktas, kuriame nurodyta, kad kiekviena priemonė turėtų būti tinkama, būtina ir proporcinga, siekiant užtikrinti BDAR laikymąsi.

Atsižvelgdama į Skundo tyrimo metu nustatytas aplinkybes, Inspekcija sprendžia, kad tinkama ir proporcinga priemonė yra nurodymas Skundžiamam asmeniui – nukreipti vaizdo stebėjimo kamerą arba imtis techninių priemonių⁶, kurios užtikrintų, kad į Skundžiamo asmens vykdomo vaizdo stebėjimo lauką nepatektų Pareiškėjos teritorija.

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi ADTAJ 31 straipsnio 1 dalies 1 punktu, to paties straipsnio 2 dalies 1 punktu, BDAR 58 straipsnio 2 dalies d punktu,

n u s p r e n d ž i a:

1. Pareiškėjos Skundą pripažinti pagrįstu.
 2. Teikti Skundžiamam asmeniui nurodymą – ne vėliau kaip iki 2026-10-31 nukreipti vaizdo stebėjimo kamerą arba imtis techninių priemonių, kurios užtikrintų, kad į Skundžiamo asmens vykdomo vaizdo stebėjimo lauką nepatektų Pareiškėjos teritorija ir iki nurodytos datos pateikti Inspekcijai nurodymo įvykdymo įrodymus.
 3. Apie priimtą sprendimą informuoti Pareiškėją ir Skundžiamą asmenį.
- Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius).

Direktorė

Dijana Šinkūnienė

⁶ Pvz., vaizdo suliejimas, užsklandų (filtrų) naudojimas ar kt.